

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาคูณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อมุ่งที่จะศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารนักพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดโดยการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและการสัมภาษณ์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับคูณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2. วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนข้าราชการครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาเลือกจากผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ผู้แทนข้าราชการครู 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ มี 3 โรงเรียน รวมทั้งหมด 9 คน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับคูณลักษณะที่เหมาะสมของนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

3. เครื่องมือ

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง บันทึกคำตอบแบบระดับมาตราประมาณค่า ความเห็นจากการสัมภาษณ์ในประเด็นกว้างๆ เกี่ยวกับคูณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยมีหนังสือจากผู้อำนวยการ โรงเรียนคำไฮวิทยา ถึงสถานศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์

4.2 ดำเนินการสัมภาษณ์

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนข้าราชการครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา มาวิเคราะห์ประเด็นสำคัญแล้วสังเคราะห์เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

ระยะที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนข้าราชการครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 191 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนข้าราชการครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie R.V. and Morgan. 1970) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดโรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม พิจารณาเลือกจากผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ผู้แทนข้าราชการครู 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมี 132 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 396 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้เลือก โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ดังนี้

ตัวอย่าง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ( ) ผู้บริหารสถานศึกษา
- ( ) ผู้แทนข้าราชการครู
- ( ) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความเห็นด้านคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความเห็นด้านคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความเห็นด้านคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความเห็นด้านคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความเห็นด้านคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ข้อที่	คุณลักษณะผู้บริหารนักพัฒนาการศึกษา	ระดับความคิดเห็นด้าน				
		คุณลักษณะผู้บริหารนักพัฒนาการศึกษา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ แสวงหาความรู้ ข้อมูลใหม่ ๆ โดยเข้าร่วมฝึกอบรมและประชุม ทางวิชาการอยู่เสมอ					
2	ช่วย จูงใจ ให้ผู้ร่วมงานแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวความ เคลื่อนไหวทางวิชาการ					

1.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

1.2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ที่เป็นกรอบแนวคิด มาสร้างแบบสอบถาม

1.2.3 นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โครงสร้างและภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

1.2.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ดังนี้

1.) นางนุชศรา ถิตย์ประเสริฐ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสี้ยววิทยาลัยฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วุฒิ กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

2.) นายสมพร คำภิรมย์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วุฒิ ก.ม. หลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

3.) นายสมควร ฉายผุด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนคำไฮวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วุฒิ ก.ม. การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.) นาย ประเสริฐ คັນสินนท์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วุฒิ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา

5.) นายฉลวย เกตุคำ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วุฒิ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา

เพื่อตรวจสอบ และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item-Objective of Congruence : IOC) ได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.972 เมื่อพิจารณาที่ค่า IOC จากข้อคำถาม 50 ข้อ ใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงในข้อที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

1.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครู ประธานกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 30 คน

1.2.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982

1.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่งแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเรียบร้อยครั้งสุดท้าย

1.2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกและหาคุณภาพแล้ว นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลในการวิจัยจากสถานศึกษาในสังกัด
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ถึงผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ไปตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
4. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแยกวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในกระดาษจนครบทุกฉบับ

4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละและนำเสนอเป็นค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารนักพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีลักษณะการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เป็นรายข้อและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ตัดสินการวิเคราะห์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2538 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษามาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนข้าราชการครู ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติแจกแจง F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) โดยมีระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับ
วัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม รายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้ค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545:
99) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ

α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ของทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มโดยใช้สถิติ F-test (One-way Analysis of Variance) (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. 2553 : 99) มีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ

F แทน ค่าสถิติใช้พิจารณา

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ มีสูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 248-249)

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F_\alpha)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ

CV_d แทน ค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F_α แทน ค่าวิกฤต F ที่ระดับนัยสำคัญ α ซึ่งเปิดจากตารางค่าวิกฤต F

MS_{within} แทน Mean Square within Group

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด